

God skole er

godt barnevern

Veileder

Barne-, ungdoms- og familieetaten
Region øst

INNHold

Innhold	2
Forord	3
Revisjonslogg	3
1. Innledning	4
1.1 Mål	4
1.2 Målgruppe	4
1.3 Veilederens innhold og oppbygning	4
2. Ansvar for opplæringen	5
2.1 Formålet med opplæringen	5
2.2 Foreldreansvaret	5
2.3 Kommune og fylkeskommune	5
2.4 Kunnskapsløftet	5
3. Nyttig å kjenne til	6
3.1 Lover	6
3.2 Tilpasset opplæring	6
3.3 Spesialundervisning	6
3.4 Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)	6
3.5 Enkeltvedtak	6
3.6 Individuell opplæringsplan (IOP)	7
3.7 Samarbeid skole - hjem	7
3.8 Særskilt språkopplæring	7
3.9 Tiltaksplan og omsorgsplan	7
4. Førskolealder	8
4.1 Spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder	8
4.2 Skyss for barn under opplæringspliktig alder	8
5. Grunnskolen	8
5.1 Opplæringsplikt og skolerett	8
5.2 Fravær fra pliktig opplæring	8
5.3 Skolestart	8
5.4 Skolerett og nærskole	8
5.5 Kontakten mellom skole og hjem	8
5.6 Permisjon fra obligatorisk opplæring	9
5.7 Fritak fra aktiviteter i opplæringen	9
5.8 Bortvisning	9
5.9 Skoleskyss	9
5.10 Alternative skoletilbud	9
6. Videregående opplæring	10
6.1 Rett til videregående opplæring for ungdom	10
6.2 Definisjoner	10
6.3 Studieforbereidende opplæring	10
6.4 Yrkesfaglig opplæring	10
6.5 Utvidet rett	10
6.6 Inntak til videregående opplæring	10
6.7 Oppfølgingstjenesten (OT)	10
6.8 Bortvisning	10
6.9 Skoleskyss	11
7. Private skoletilbud	11
7.1 Lov om private skoler med driftstilskudd (privateskoleloven)	11
7.2 Private grunnskoler	11
8. Enslige mindreårige asylsøkere under 15 år	11
8.1 Ansvar for opplæringen	11
8.2 Oppgaver og ansvar	11
8.3 Sjekklister enslige mindreårige asylsøkere	11
9. Sjekkliste - grunnskole og videregående opplæring	13
10 Litteratur og henvisninger	17

Forord

Å sikre barn og ungdoms rett til et tilpasset opplæringstilbud, har hele tiden vært en førende idé for arbeidet med veilederen. Til vanlig er dette foreldrenes oppgave, men for barn og ungdom som bor på institusjon eller på annen måte er under omsorg av barnevernet, må – og skal – de med det daglige omsorgsansvaret, ivareta dette arbeidet. Ansatte i barnevernet som har den daglige omsorgen for barnet/ungdommen, skal gjennom denne veilederen kunne få hjelpe til å være de “gode foresatte” som barna og ungdommen har behov for. Også fagteam og kommunenes barneverntjenester har et ansvar for at barn og ungdom skal få det opplæringstilbudet de har krav på. Selve opplæringstilbudet og innholdet i undervisningen er det imidlertid skolen som har ansvaret for å oppfylle.

Veilederen må også sees i sammenheng med – og som en oppfølging av – de føringer som er gitt i sentrale styringsdokumenter. Jfr. Disponeringsbrev for 2009, pkt.3.1.1.4

Dokumentet vil alltid kunne forbedres og skal således være gjenstand for endringer på en enkel måte. Alle kan komme med innspill, og siste utgave vil bli å finne på våre intranettsider/internettsider:

www.bufetat.no/ost

Dokumentet gir ikke fullstendige opplysninger på alle områder som behandles, til det er temaene for omfattende. Leserne oppfordres til å bruke henvisninger.

Spørsmål og forslag til endringer kan sendes til: region.ost@bufetat.no eller rettes til fagteamene.

Etisk grunnlag for arbeidet:

RESPEKT: for foreldreansvaret og barnets rett til å delta i bestemmelser som angår seg selv.

ÅPENHET: i forhold til alle Bufetatets samarbeidspartnere som kan bruke veilederen.

DELTAKELSE: komme med forslag til endringer.

Meransvarsgruppe skole - Bufetat, region øst:

Eli Guro Jørstad, Mette Kvalsvik, Harold Johansen, Inger B. Nordli, Kirsti Hoff, Karin Simensen, Kari Brekke, Arne Justad

1. august 2009

Revisjonslogg

Dato	Endringer

1. Innledning

Når barnevernet tar over omsorgen har det en plikt til å ivareta barnets og ungdommens rettigheter i forhold til opplæringsloven.

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19980717-061.html>

Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til ein offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med denne lova og tilhøyrande forskrifter. Plikten kan ivaretakast gjennom offentlig grunnskoleopplæring eller gjennom anna, tilsvarende opplæring. (oppl. § 2-1)

1.1 Mål

Denne veilederen skal være en hjelp i arbeidet med å ivareta og sikre at barn og ungdom som er under omsorg av barnevernet, får et godt og tilpasset opplæringstilbud og en trygg skolegang. Et godt skoletilbud er godt barnevern, og retten til opplæring endres ikke selv om barnevernet tar over omsorgen.

1.2 Målgruppe

Målgruppe for veilederen er ansatte i Bufetat, region øst med hovedvekt på følgende enheter:

- Fagteam
- Institusjoner
- Fosterhjemstjenester
- Omsorgssentre

Veilederen skal fritt kunne brukes av alle, som for eksempel:

- Private tiltak
- Kommunale barneverntjenester
- Fosterhjem
- Fylkeskommuner
- Foreldre
- Kommunalt skoleverk/ PPT

1.3 Veilederens innhold og oppbygning

Opplæringsloven er felles for grunnskolen og videregående opplæring. Derfor finner en paragrafer som er felles for begge skoleslagene og paragrafer som bare omfatter et av dem. Dette går fram av loven.

I veilederen har vi samlet det som er felles for begge skoleslagene i samme kapittel. Det som er spesielt for skoleslagene - og for førskolealder/enslige mindreårige asylsøkere - blir omtalt i sine respektive kapitler. Noen steder medfører dette at samme tema omtales flere steder da innholdet er forskjellig.

En elektronisk utgave vil gjøre arbeidet med veilederen lettere da en raskere og enklere kan finne fram og det blir lettere å finne lover og paragrafer ved å følge lenker.

Elektronisk utgave av veilederen finner du på:

www.bufetat.no/ost - eller du kan be om å få den tilsendt på e-post.

Utdanningsnivået til tidligere barnevernsbarn er relativt lavt. ... Blant tidligere barnevernsklienter har bare 34 prosent høyere utdanning enn videregående 1. I sammenlikningsutvalget derimot, har nesten 80 prosent utdanning utover dette nivået. (s.36)

Minst utdanning finner vi blant de som har vært plassert i barne/ungdomshjem eller andre typer institusjoner, der 77 prosent kun har utdanning på ungdomskolenivå eller videregående 1. Blant disse har kun 4 prosent høyskole eller universitetsutdanning. De som har vært i fosterhjem eller familieplassing kommer best ut. (s.37)

Blant institusjonsbarna har kun 2 prosent av guttene høyere utdanning, mot vel 5 prosent blant jentene. (s.38)

Flest med lav utdanning finner vi blant de med saksgrunnlag som knytter seg til barnet selv. (s.39)

Som ventet skiller tidligere barnevernsbarn seg ut ved å ha lavere utdanning enn resten av befolkningen, og forskjellene er store. Det er bare små andeler, gjennomgående under 10 prosent, som har utdanning på høyskole eller universitetsnivå. (s.39)

2. Ansvar for opplæringen

2.1 Formålet med opplæringen

Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng. (utdrag fra oppl. § 1-1)

Det er foreldrene som har hovedansvaret for egne barn, og skolen skal hjelpe dem i arbeidet med oppdragelse og opplæring. Dette er en bærende idè i foreldreretten, og forplikter både foreldre og samfunn ved at foreldre har et opplæringsansvar for sine barn og samfunnet har en forpliktelse til å gi tilbud om en tidsmessig og tilpasset opplæring.

2.2 Foreldreansvaret

Foreldreansvaret og innholdet i foreldreansvaret er sterkt forankret i norsk lov jf. Lov om barn og foreldre:

<http://www.lovdatabasen.no/all/hl-19810408-007.html>

Å overta omsorgen slik barnevernet gjør når vedtak fattes etter Lov om barnevern § 4-12, medfører ikke overtakelse av foreldreansvaret. I avgjørelser som angår opplæring og skolegang må de som har foreldreansvaret ivaretas så langt det er mulig. Dette krever et nært samarbeid med foreldre og kommunalt barnevern.

Når Bufetat har den daglige omsorgen for barnet/ungdommen, må det gå klart fram hvem som har omsorgsansvaret/foreldreansvaret slik at det ikke er tvil om hvem som har beslutningskompetanse på barnets vegne. Dette må reguleres gjennom avtaler som skal være skriftlige.

Barnelova § 31:

Etter kvart som barnet blir i stand til å danne seg egne synspunkt på det saka dreiar seg om, skal foreldra høyre kva barnet har å seie før dei tek avgjerd om personlege tilhøve for barnet. Dei skal leggje vekt på det barnet meiner alt etter kor gammalt og modent barnet er. Det same gjeld for andre som barnet bur hos eller som har med barnet å gjere.

Når barnet er fylt 7 år, skal det få seie si meining før det vert teke avgjerd om personlege tilhøve for barnet, mellom anna i sak om kven av foreldra det skal bu hos. Når barnet er fylt 12 år skal det leggjast stor vekt på kva barnet meiner.

Barnelova § 32:

Barn som er fylt 15 år, avgjer sjølv spørsmål om val av utdanning og om å melde seg inn i eller ut av foreiningar.

I praksis – og i det daglige arbeidet – kan det være vanskelig å skille omsorgsansvaret fra foreldreansvaret når barnets behov skal ivaretas og oppdrageransvaret utføres. Ekstra viktig blir det derfor å ha klart for seg hva som er innholdet i foreldreansvaret:

Barnelova § 30:

Barnet har krav på omsut og omtanke frå dei som har foreldreansvaret. Dei har rett og plikt til å ta avgjerder for barnet i personlege tilhøve innanfor dei grensene som §§ 31 til 33 set. Foreldreansvaret skal utøvast ut frå barnet sine interesser og behov.

Dei som har foreldreansvaret, er skyldige til å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Dei skal syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad.

Barnet må ikkje bli utsett for vald eller på anna vis bli handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa blir utsett for skade eller fare. Om retten til å ta avgjerd for barnet i økonomiske tilhøve gjeld reglane i verjemålslova 22. april 1927 nr. 3.

2.3 Kommune og fylkeskommune

Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring og spesialpedagogisk hjelp for alle som er bosatt i kommunen.

(oppl. § 13-1)

Kommunen har ansvaret for opplæringstiltak for enslige mindreårige asylsøkere som har rett til grunnskoleopplæring.

Fylkeskommunen skal oppfylle retten til videregående opplæring for alle som er bosatt i fylket.

(oppl. § 13-3)

Opplæringsloven § 13-2 fastslår at det er fylkeskommunen som har ansvaret for opplæringstiltak for barn plassert på institusjon:

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det den fylkeskommunen der institusjonen ligg som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring etter lova her. Fylkeskommunen der institusjonen ligg har rett til refusjon av utgifter til opplæringa frå fylkeskommunen der barnet eller den unge er busett på det tidspunktet det blir gjort vedtak om plassering, etter satsar fastsett av departementet.

Ansvaret omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5-1, og barn og unge i private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5-8. Dersom opplæringa skjer i institusjonen, skal institusjonen sørge for nødvendige lokale til formålet.

Fylkeskommunen har plikt til å iverksette opplæringstiltak på videregående nivå for enslige mindreårige asylsøkere som kan dokumentere fullført grunnskole eller opplæring på tilsvarende nivå.

2.4 Kunnskapsløftet

Kunnskapsløftet omhandler fag- og læreplaner og angir omfanget av det enkelte fag.

<http://www.udir.no/grep>

Verktøy for vurdering av kvalitet i grunnopplæringen og skoleresultater finner du her:

<http://skoleporten.uddanningsdirektoratet.no/default.aspx>

3. Nyttig å kjenne til

3.1 Lover

Barnelova – (bl):

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19810408-007.html>

Barnevernloven – (bvl):

<http://www.lovdatab.no/all/nl-19920717-100.html>

Opplæringsloven – (oppl):

<http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

Forvaltningsloven – (forvl):

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19670210-000.html>

3.2 Tilpasset opplæring

All opplæring skal tilpasses den enkelte elev, lærling og lærekandidat.

(oppl. § 1-3)

Tilpasset opplæring innebærer at allesider i læringsmiljøet ivaretar variasjoner mellom elevenes forutsetninger og behov. En inkluderende opplæring krever at også elever med behov for spesiell tilrettelegging skal tilhøre et inkluderende fellesskap og møte utfordringer tilpasset deres behov og forutsetninger.

Rett til tilpasset opplæring etter **§ 1-3** må sees i sammenheng med retten til spesialundervisning i kapittel 5 i opplæringsloven. Mens opplæringsloven **§ 1-3** fastsetter et generelt mål om tilpasset opplæring for alle, gir kapittel 5 rettigheter til elever og lærlinger som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet.

Retten til tilpasset opplæring er ikke en individuell rett, men en plikt for skolen og lærebedriften til å arbeide for best mulig tilpasning av opplæringen til den enkeltes evner og forutsetninger.

3.3 Spesialundervisning

Spesialundervisning i hjemmel av kapittel 5 i opplæringsloven gis som en rett til den enkelte elev. Kommunen/fylkeskommunen kan ikke lovlig avslå et krav om spesialundervisning med den økonomiske begrunnelsen at det ikke er satt av nok midler til dette i kommunebudsjettet.

Opplæringsloven gir en rett for elev og/eller foreldre til å kreve sakkyndig vurdering med sikte på å fastslå om eleven har særlige behov for – og dermed rett til – spesialundervisning. Skolen kan også be om sakkyndig vurdering med tanke på å sette inn spesialpedagogiske tiltak.

(oppl. §§ 5-3, 5-4)

Foreldre/eleven må gi samtykke til slik vurdering.

Det er kommunestyret/fylkeskommunen, eller den de delegerer kompetanse til, som gjør vedtak om spesialundervisning. Et vedtak skal være så klart og fullstendig at det ikke er i tvil om hva slags opplæringstilbud eleven skal få. Et vedtak som bare tildeler eleven en viss timeressurs uten å fastsette nærmere kravene til innholdet i eller til den organisatoriske gjennomføringen av opplæringen, er ikke nok.

Elever som får spesialundervisning, skal ha det samme totale undervisningstimetallet som gjelder andre elever. *(oppl § 5-1)*

Avslag på søknad om spesialundervisning kan påklages til fylkesmannen.

Retten til spesialundervisning gjelder:

- Barn i førskolealder (spesialpedagogisk hjelp)
- Elever i grunnskolen
- Elever i videregående opplæring
- Lærekandidater
- Praksisbrevkandidater
- Voksne med rett til grunnskoleopplæring
- Minoritetsspråklige elever i grunnsopplæring

Lærlinger kommer i en særstilling og har ikke rett til spesialundervisning, men de kan få avvikende kontraktsvilkår fastsatt i en IOP (se omtale av IOP). Lærlinger har rett til tilpasset opplæring og tilgang til hjelp fra PPT, samt rett til avvik fra bestemmelser om opplæringens innhold. Det har ingen betydning for retten til spesialundervisning om opplæringen foregår i offentlig eller privat skole. Privat skole må være godkjent etter privatskoleloven.

Følgende opplæringstilbud gir ikke rett til spesialundervisning:

- Skolefritidsordning (SFO)
- Privat hjemmeundervisning – grunnskoleopplæring
- Videregående opplæring spesielt organisert for voksne
- Folkehøgskoler
- Fagskoleutdanning
- Private utdanningsinstitusjoner uten hjemmel i lov
- Private skoler godkjent etter oppl. **§ 2-12**
- Etatsskoler
- Høgskoler
- Universitet

3.4 Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Alle kommuner og fylkeskommuner skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), men kan organisere dette på flere måter som kommunalt, interkommunalt eller i et samarbeid mellom kommuner og fylkeskommune. PPT skal være et tilbud både for opplæringsetaten og barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov.

PPT er sakkyndige instans når det søkes om spesialundervisning, og den har ansvar for sakkyndig vurderinger og tilråding om ressurser. I tillegg krever opplæringsloven sakkyndige vurderinger ved for eksempel utsatt skolegang, fritak fra opplæringsplikt, rett til to ekstra år i videregående opplæring, og ved andre spesialpedagogiske tiltak. PPT skal utarbeide sakkyndig vurdering ved søknad om inntak i videregående skole hvor det er behov for særskilt tilrettelegging av opplæringstiltaket. *(oppl. § 5-6)*.

3.5 Enkeltvedtak

Et enkeltvedtak etter forvaltningsloven er en avgjørelse som treffes under utøvelse av offentlig myndighet, og som er bestemmende for rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte private personer. Se forvaltningsloven **§ 16**:

<http://www.lovdatab.no/all/tl-19670210-000-004.html#16>

Eksempel på enkeltvedtak:

- Vedtak om spesialundervisning
- Spesialpedagogisk hjelp (førskolealder)
- Inntak til videregående opplæring
- Bortvisning for en eller flere dager
- Tildeling av lærlingplass
- Opptak i skolefritidsordning (SFO)
- Overføring til annen klasse/skole

Foreldrene, og eleven dersom han er over 15 år, har bl.a. følgende partsrettigheter:

- Bli varslet før vedtak fattes
- Få seg forelagt alle faktiske opplysninger i saken
- Uttale seg før vedtak fattes
- Rett til et skriftlig begrunnet vedtak
- Klagerett på vedtaket
- Vedtaket må ta med bestemmelser i opplæringsloven eller forskrift som vedtaket bygger på
- Informasjon om klagefrist, hvem som er klageinstans og hvor klagen skal sendes
- I noen saker bli informert om adgang til utsatt iverksetting av vedtaket (for eksempel i saker om bortvisning og tap av rettigheter)

3.6 Individuell opplæringsplan (IOP)

Det kan være nyttig å skille mellom følgende planer:

- Individuell plan (IP) etter helse- og sosiallovgivningen
- Individuell tilpasset plan (ITP) for elever i vanlig undervisning
- Individuell opplæringsplan (IOP) for elever som er innvilget spesialundervisning
- Individuell lærekandidatplan (ILKP) som lages for opplæringen av lærekandidater i samsvar med opplæringskontrakten (*oppl. § 4-5*)

Retten til individuell opplæringsplan gjelder alle som får spesialundervisning. (*oppl. § 5-5*).

Det har ingen betydning om opplæringen foregår i offentlig eller privat skole, bare den private skolen er godkjent etter privatskoleloven.

For elever som får spesialundervisning skal det utarbeides en individuell opplæringsplan. Av planen skal det klart framgå mål for undervisningen og hvordan undervisningen drives. Avvikende kontraktsvilkår for lærlinger skal fastsettes i planen. Skolen skal hvert halvår utarbeide skriftlig oversikt over den undervisningen eleven har fått og en vurdering av elevens utvikling. Oversikten og vurderingen skal sendes til eleven/ foreldrene.

Det er ikke utarbeidet felles mal for hvordan en IOP skal utformes. Sentrale skolemyndigheter har overlatt dette til den enkelte skole/lærer. Utformingen av individuelle opplæringsplaner sikres ved at skoleeier er pålagt å lage et system for å sikre at lovbestemmelser følges og at opplæringen har en tilfredsstillende kvalitetsstandard. (*oppl. § 13-10*)

3.7 Samarbeid skole – hjem

Samarbeidet mellom skolen og hjemmet har sitt grunnlag i opplæringsloven § 1-1. Det er viktig at det er god kontakt mellom skolen og hjemmet og at informasjon og nødvendige opplysninger kommer fram og blir brukt til beste

for barnet/eleven.

For å kunne ivareta barnet og ungdommens skolegang på best mulig måte er det nødvendig at statlig og kommunalt barnevern samarbeider om kontakten med skolen. Det må utvikles rutiner på systemnivå og gode samarbeidsformer i forbindelse med det enkelte barn, og som er til beste for barnet.

3.8 Særskilt språkopplæring

Opplæringsloven § 2-8, Særskild språkopplæring for elever fra språklege minoriteter:

Eleva i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike eleva også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar.

Morsmålsopplæringa kan leggjast til annan skole enn den eleven til vanleg går ved. Når morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring ikkje kan givast av eigna undervisningspersonale, skal kommunen så langt mogleg leggje til rette for anna opplæring tilpassa føresetnadene til elevane.

Det er opp til den enkelte kommune og skole å bestemme hvordan de vil tilby særskilt språkopplæring. Når kommunen tar stilling til om en elev har rett til opplæring etter § 2-8, er det et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages.

Elever med rett til særskilt språkopplæring kan også ha rett til spesialundervisning.

3.9 Tiltaksplan og omsorgsplan

Lov om barneverntjenester omtaler to typer plandokumenter: tiltaksplan og omsorgsplan. Loven gir kommunal barneverntjeneste pålegg om å utarbeide planer ved iverksetting av tiltak for barn og ungdom, uavhengig om det er hjelpetiltak, omsorgsovertakelse eller plassering etter lovens atferdsbestemmelser.

Plandokumentene skal være et redskap for å styrke det faglige arbeidet, for å bedre kommunikasjonen mellom barneverntjenesten og familien og skal bidra til at de som blir berørt får størst mulig utbytte av tiltakene som iverksettes.

Både tiltaksplan og omsorgsplan skal inneholde opplysninger om nåværende skoletilbud, planer for framtidig skolegang og behov for spesielle opplæringstiltak. Spesielle behov for tilrettelegging av opplæringstilbudet skal framgå av plandokumentene.

4. Førskolealder

Førskolealder er 0-6 år. Alle barn har rett til å begynne på skolen det året de fyller 6 år.

4.1 Spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder

Opplæringsloven § 5-7:

Barn under opplæringspliktig alder som har særlege behov for spesialpedagogisk hjelp, har rett til slik hjelp. Hjelpa skal omfatte tilbud om foreldrerådgiving. Hjelpa kan knytast til barnehagar, skolar, sosiale og medisinske institusjonar og liknande, eller organisert som eige tiltak. Hjelpa kan også givast av den pedagogisk-psykologiske tenesta eller av ein annan sakkunnig instans.

Lovparagrafen bruker uttrykket "spesialpedagogisk hjelp" i stedet for "spesialundervisning" som ellers brukes i loven. Spesialpedagogisk hjelp kan også omfatte lekotekvirksomhet, trenings- og stimulerings tiltak, veiledning til personalet og tilbud om foreldrerådgiving. Barn med rett til spesialpedagogisk hjelp kan få prioritet til opptak i barnehage. Retten til spesialpedagogisk hjelp er ikke avhengig av om barnet går i barnehage.

Kommunen skal fatte vedtak om rett til spesialpedagogisk hjelp, og det skal foreligge sakkyndig vurdering fra PPT. Vedtaket er enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages.

4.2 Skyss for barn under opplæringspliktig alder

Barn med rett til spesialpedagogisk hjelp har rett til skyss når det på grunn av særlige hensyn er nødvendig for å kunne ta imot denne hjelpen.

(oppl. § 7-6)

Barnet har rett til reisefølge når dette er nødvendig for å kunne bruke skysstilbudet som det har rett til.

Det er kommunen som er ansvarlig for å oppfylle retten til skyss av førskolebarn etter § 7-6 i opplæringsloven.

5. Grunnskolen

5.1 Opplæringsplikt og skolerett

Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring og rett til en offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med opplæringsloven *(oppl. § 2-1)*.

Plikten til grunnskoleopplæring kan oppfylles ved enten å gå i offentlig skole, i godkjent privat grunnskole, friskole eller ved å få privat hjemmeopplæring av egne foreldre. Retten til grunnskoleopplæring gjelder når det er sannsynlig at barnet skal være i Norge mer enn tre måneder. Plikten til grunnskoleopplæring begynner når oppholdet har vart i tre måneder. *(oppl. § 2-1)*.

5.2 Fravær fra pliktig opplæring

Hvis en elev uten å ha rett til det, har fravær fra den pliktige opplæringen, kan foreldre eller andre som har omsorg for eleven straffes med bøter hvis fraværet har som årsak at de har handlet forsettlig eller uaktsomt *(oppl. § 2-1)*.

Ulovlig fravær må primært løses ved et godt samarbeid mellom skole, eleven og hjemmet.

5.3 Skolestart

Som hovedregel skal barnet starte i grunnskolen det kalenderåret det fyller 6 år. *(oppl. § 2-1)*

Barnet har rett til å få utsatt skolestart med ett år dersom sakkyndig vurdering viser at det er tvil om barnet har kommet tilstrekkelig langt i sin utvikling til å starte i grunnskolen. Det må foreligge sakkyndig vurdering og samtykke fra foreldrene. Kommunens avgjørelse er enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og avslag kan påklages til fylkesmannen.

Dersom foreldrene søker om det eller samtykker, kan kommunen etter sakkyndig vurdering la et barn begynne på skolen ett år før når det innen 1. april har fylt 5 år. Kommunens avgjørelse er enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og avslag kan påklages til fylkesmannen.

5.4 Skolerett og nærskole

Elever har rett til å gå på den nærmeste skolen i kommunen gjennom hele grunnskolen. Dette utgangspunktet gjelder også for elever som har behov for spesialundervisning. Det er hjemmel for, i spesielle tilfeller, å flytte grunnskoleelever fra nærskolen. Dette skal kun brukes i helt spesielle unntakstilfeller når atferden til eleven i alvorlig grad går ut over skole- og lærings-situasjonen for de andre elevene, og det dermed ikke er forsvarlig å gi eleven opplæringstilbud på hjemskolen. *(oppl. § 8-1)*

5.5 Kontakten mellom skole og hjem

Konferansetimer to ganger i året er det eneste formelle kravet til grunnskolens kontakt med hjemmet. Kontaktlæreren skal minst to ganger i året ha en planlagt og strukturert samtale med foreldrene/foresatte om hvordan eleven arbeider til daglig. *(forskrift til oppl. § 3-2)*

Når eleven har fylt 12 år, har han rett til å delta.

Foreldremøter er en vanlig måte å organisere en samarbeidsform på, men dette er ikke regulert i opplæringsloven. Når ingen av foreldrene kan møte på foreldremøtet, er det viktig at representanter fra statlig/kommunalt barnevern møter og holder kontakt med skolen.

5.6 Permisjon fra obligatorisk opplæring

Rektor kan, etter søknad, gi den enkelte elev permisjon i inntil to uker.

Elever som tilhører trossamfunn utenfor Den norske kirke, har etter søknad rett til å være borte fra skolen de dagene trossamfunnet deres har helgedager. Det er et vilkår for permisjonen at foreldrene sørger for nødvendig undervisning i permisjonstiden.

(oppl. § 2-11)

Søknad om permisjon skal behandles etter reglene for enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

5.7 Fritak fra aktiviteter i opplæringen

Opplæringsloven § 2-3a:

Skolen skal vise respekt for elevane og foreldra sine religiøse og filosofiske overtydingar og sikre retten til likeverdig opplæring.

Elevar skal etter skriftleg melding frå foreldra få fritak frå dei delar av undervisninga ved den enkelte skolen som dei ut frå eigen religion eller eige livssyn opplever som utøving av ein annan religion eller tilslutning til eit anna livssyn, eller som dei på same grunnlag opplever som støytande eller krenkjande. Det er ikkje nødvendig å grunnegi melding om fritak etter første punktum.

§ 2-3a gjelder alle fag og aktiviteter i grunnskoleopplæringen. Det er ikke anledning til å få fullt fritak fra et helt fag. Den skriftlige meldingen skal ikke begrunnes. Elever som har fylt 15 år, kan selv gi skriftlig melding.

5.8 Bortvisning

Skal en skole bruke bortvisning, må det være fastsatt i skolens eget ordensreglement. Et slikt reglement kan fastsette at elever på årstrinn 8-10 kan bortvises fra undervisningen for inntil tre dager, og at elever på årstrinn 1-7 kan bortvises for enkelttimer eller for resten av dagen.

(oppl. § 2-10)

Det er rektor som fatter vedtak om bortvisning etter å ha rådført seg med læreren til eleven.

Før det blir gjort vedtak skal andre hjelpe- eller refsingstiltak være vurdert. Foreldre til elever på årstrinn 1-7 skal varsles før det blir satt i verk bortvisning for resten av dagen.

Bortvisning av en elev for mer enn én dag er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages til fylkesmannen.

Inntil eleven er 15 år, har foreldrene rett til å uttale seg før vedtak fattes.

Foreldrene - eller eleven etter at han har fylt 15 år - kan be

om at iverksettelsen av vedtaket utsettes etter forvaltningslovens § 42.

5.9 Skoleskyss

Elever i 2.-10. klasse har rett til skyss når de bor mer enn 4 km fra skolen. For elever i 1. klasse er skyssgrensen 2 km. Elever med særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett til skyss uten hensyn til veilengden.

(oppl. § 7-1)

Skoleveien regnes fra dør til dør etter "farende veg". Avstanden måles fra inngangsdøren hjemme langs alminnelig farbar vei til inngangsdøren på skolen.

Elever som på grunn av funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom har behov for skyss, har rett til det uavhengig av avstanden mellom hjemmet og skolen.

(oppl. § 7-3)

Når det er nødvendig med reisefølge, har eleven rett til dette.

(oppl. § 7-4)

Ansvar for skoleskyss er omtalt i opplæringsloven § 13-4:

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19980717-061.html#13-4>

5.10 Alternative skoletilbud

Enkelte kommuner har alternative skoletilbud. Dette er opplæringstiltak av mer praktisk karakter og tilpasset elevens situasjon. Ved avvik fra ordinær undervisning, må nødvendige vedtak fattes.

6. Videregående opplæring

6.1 Rett til videregående opplæring for ungdom

Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har etter søknad rett til tre års heltids videregående opplæring. Retten utløses av søknad sendt i rett tid. Flytter eleven i løpet av skoleåret og må bytte skole, mister han/hun retten til skolegang det skoleåret. Søknad må på nytt sendes innenfor oppsatte tidsfrister.

I fag der læreplanen forutsetter lengre opplæringstid enn tre år, har ungdommen rett til opplæring i samsvar med den opplæringstida som er fastsatt i læreplanen.

Hele retten til opplæring må til vanlig, tas ut i en sammenhengende periode på fem (seks) år, og innen utgangen av det året vedkommende fyller 24 år.

Fylkeskommunen skal tilby annen opplæring hvis en elev, en lærling eller en lærekandidat har spesielle vansker med å følge den opplæringen som er valgt. **Se oppl. § 3-1:**

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19980717-061.html#3-1>

Ungdom som har fylt 15 år søker selv om inntak til den videregående opplæringa.

Søknadsfrister:

- 1.februar (behov for særskilt tilrettelegging)
- 1.mars (opplæring i skole og om formidling til læreplass)

6.2 Definisjoner

- **Elev:** er en som har fått plass, har tatt imot plassen og har møtt på skolen.
- **Lærling:** er en som har skrevet lærekontrakt med sikte på fagprøve eller svenneprøve i fag som har læretid i bedrift.
- **Lærekandidat:** er en som har skrevet en opplæringskontrakt med sikte på en mindre omfattende prøve enn fag-/svenneprøve.
- **Praksiskandidat:** er en som har meldt seg til fag-/svenneprøve uten å være elev/ lærling. (*oppl. § 4-3*)

6.3 Studieforberedende opplæring

Opplæring 3 år i skole: Vg1, Vg2 og Vg3 – oppnår generell studiekompetanse.

Det er 3 studieforberedende utdanningsprogrammer – se www.vilbli.no

6.4 Yrkesfaglig opplæring

Det er 9 yrkesfaglige utdanningsprogrammer – se www.vilbli.no

Opplæring 1-2 år i skole og deretter 3 eller 2 år i bedrift som lærling eller lærekandidat:

- Lærling: oppnår fag-/svennebrev
- Lærekandidat: oppnår kompetanse på lavere nivå enn fag-/svennebrev.
- Praksisbrev: en forsøksordning med vekt på praktisk opplæring.
- Alle elever: har rett til et omvalg i løpet av sin videregående opplæring.

For mer info: nettsiden www.Vilbli.no og Fylkeskommunenes nettsider

6.5 Utvidet rett

En elev/lærling/lærekandidat kan ha behov for lengre tid for å nå sine mål i utdanningen, og kan etter sakkyndig

vurdering og søknad få utvidet rett (inntil 5 år):

- Tilrettelegging av opplæringen
- Tilpasset opplæring (*oppl. § 1-2*) – gjelder alle elever/ lærlinger/lærekandidater.
- Spesialundervisning (*oppl. § 5-1*) – etter sakkyndig tilråding fra PP-tjenesten
- Minoritetsspråklige elever

6.6 Inntak til videregående opplæring

Når barneverntjenesten fatter vedtak om plassering av ungdom i godkjent barneverninstitusjon, skal barneverntjenesten sende en melding om flytting til fylkeskommunen der institusjonen ligger. Kopi sendes til hjemfylkeskommunen.

Ungdom som bor i barnevernsinstitusjon skal søke inntak til videregående opplæring innen fristen 1.februar/1. mars.

Frister for søknad om inntak er fastsatt i forskrift til opplæringsloven **§ 6-7**.

Elever i videregående opplæring som flytter fra sitt hjemmemiljø, slik at de ikke lenger kan opprettholde sitt skoletilbud, har ikke rett til inntak til ny plass midt i skoleåret. Ungdom som flytter til barneverninstitusjon i løpet av skoleåret vil etter søknad tilbys ny skoleplass så langt det er mulig. Mulighetene for å få skoleplass i nærheten av barneverninstitusjonen vil variere fra fylkeskommune til fylkeskommune.

Før barneverntjenesten fatter vedtak om at en ungdom skal flytte, må barneverntjenesten vurdere hvilke konsekvenser flyttingen har for ungdommens opplærings tilbud, og hvis mulig, avklare nytt opplæringstilbud på forhånd.

6.7 Oppfølgingstjenesten (OT)

Oppfølgingstjenesten (OT) er omtalt i opplæringsloven **§ 3-6** og i forskriftens kapittel 13.

Alle fylkeskommuner har en oppfølgingstjeneste

Målgruppa for OT er ungdom som ikke har søkt eller tatt imot plass – elev eller læreplass – i videregående opplæring, avbryter utdanningen, ikke er i varig arbeid eller har tapt retten til videregående opplæring.

6.8 Bortvisning

Bortvisning av elev kan gjøres for inntil 5 dager.

Skal en skole bruke bortvisning, må det være fastsatt i skolens eget ordensreglement. Før rektor fatter vedtak om bortvisning, må han ha søkt råd hos elevens lærer og hørt elevens forklaring.

(*oppl. §§ 3-7 og 3-8*)

Kompetanse til å fatte vedtak om bortvisning fra for resten av kurset, er lagt til fylkeskommunen. Bortvisning for resten av kurset kan medføre tap av retten til videregående opplæring. Det er fylkeskommunen som må fatte vedtak om retten til videregående opplæring skal falle bort.

Dersom fylkeskommunen vedtar at retten ikke skal falle bort, kan eleven konkurrere om inntak neste skoleår.

Avgjørelsen om bortvisning for inntil 5 dager, bortvisning for resten av kurset og tap av retten til videregående opplæring, er enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages.

6.9 Skoleskyss

Elever som bor mer enn 6 km fra skolen, har rett på gratis skyss eller full skyssgodtgjørelse. Retten gjelder også når eleven er ute i praksis.

(oppl. § 7-2)

Rettigheter til skyss gjelder ikke lærlinger eller lære-kandidater.

Når en elev må gå på skole i et annet fylke for å få oppfylt retten til videregående opplæring, skal hjemfylket sørge for skyss.

Fylkeskommunen har ikke ansvar for skyss når en elev velger et annet tilbud om videregående opplæring enn det fylkeskommunen gir.

7. Private skoletilbud

I tillegg til de offentlige opplæringstilbudene gir loven adgang til drift av private skoler.

7.1 Lov om private skoler med driftstilskudd (privateskoleloven)

Loven har som formål å medvirke til at det kan opprettes og drives private skoler, slik at foreldre og lærere kan velge andre skoler enn de offentlige. Privateskoleloven:

<http://www.lovdatab.no/all/hl-20030704-084.html>

Private skoler må godkjennes og elevene har på vesentlige og viktige områder, de samme rettigheter som for elever i offentlig skole. Her kan nevnes:

- rett og plikt til opplæring (*§ 3-2*)
- tilpasset opplæring (*§ 3-4*)
- rettigheter til særskilt språkopplæring for elever fra språklig minoriteter (*§3-5*)
- spesialundervisning og pedagogisk-psykologisk tjeneste (*§ 3-6*)
- skyss m.m. (*§ 3-7*)

7.2 Private grunnskoler

Opplæringsloven *§ 2-12* gir hjemmel for drift av private grunnskoler. Departementet/ Utdanningsdirektoratet må gi godkjenning, og skolen skal drives etter krav satt i *§ 2-12*.

I *§2-12* vises det ikke til kapitlene 5, 6 og 7 i opplæringsloven. Dette betyr blant annet at elevene ved disse private skolene uten statstilskudd, ikke blir omfattet av retten til spesialundervisning, opplæring i samisk og krav til skoleskyss. Minoritetsspråklige elever har heller ikke rett til særskilt språkopplæring.

8. Enslige mindreårige asylsøkere under 15 år

Fra 1. desember 2007 ble omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år overført fra Utlendingsdirektoratet (UDI) til Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat).

Bufetat har etter barnevernloven § 5A, plikt til å tilby alle enslige mindreårige asylsøkere opphold på et omsorgssenter. På grunn av manglende kapasitet ved omsorgssentrene er mange barn plassert i andre private og statlige tiltak.

Enslige mindreårige asylsøkere har som hovedregel, de samme rettigheter og plikter etter opplæringsloven som andre barn bosatt i Norge. Temaer som gjelder grunnskoleopplæringen i denne veilederen, vil derfor også gjelde enslige mindreårige asylsøkere under 15 år.

8.1 Ansvar for opplæringen

Det er kommunene der omsorgssentrene ligger, som har ansvar for opplæringstilbudet både juridisk, faglig og økonomisk av enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. (oppl. §§ 2-1 og 2-8)

På samme måte har kommunene ansvaret der enslige mindreårige asylsøkere er plassert i statlige eller private

8.3 Sjekkliste enslige mindreårige asylsøkere

Sjekklisten gjelder for barn plassert på omsorgssenter og i statlige eller private tiltak i påvente av oppholdstillatelse og bosetting eller for retur. Ved vedtak om retur skal skoletilbudet opprettholdes. Sjekkliste for grunnskole kan også brukes så langt den passer.

tiltak. Det vises til Rundskriv-UDIR-5-08:

<http://www.udir.no/Rundskriv/Rundskriv-2008/Udir-5-2008-Rett-til-grunnskoleopplaring-for-barn-og-unge-i-asylmottak/>

Brev av 3. april 2009 fra Utdanningsdirektoratet til kommuner og fylkeskommuner omtaler "Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere. Reviderte retningslinjer for tilskuddsordningen gjeldende fra 1. januar 2009:

<http://www.udir.no/Tilskuddsordninger/Grunnskoleopplaring-av-barn-og-unge-i-statlege-asylmottak/>

8.2 Oppgaver og ansvar

Ansvar og oppgaver for statlig regional barnevernmyndighet for enslige mindreårige asylsøkere som oppholder seg på omsorgssentre går fram av barnevernloven kapittel 5 A:

<http://www.lovdatab.no/all/tl-19920717-100-006.html>

Omsorgssentrene skal gi barnet god omsorg og trygghet og bidra til at det får den oppfølgingen og behandlingen det har behov for. På vegne av statlig regional barnevernmyndighet skal omsorgssenteret utøve omsorgen. Skolegang og opplæringstiltak etter opplæringsloven er viktige oppgaver i denne sammenhengen. Enslige mindreårige asylsøkere som er plassert i andre statlige og private tiltak på grunn av at det ikke er plass på et omsorgssenter, har krav på den samme omsorgen og oppfølgingen.

Mottaket	☐ Kontakte barnet ☐ Kartleggingssamtale ☐ Kontakte skole ☐ Behov for morsmåslærer ☐ Norskopplæring ☐ Spesialundervisning ☐ Undervisningsmaterieell
Oppholdet	☐ Følge med på opplæringstiltakene ☐ Holde kontakt med skolen ☐ Behov for tospråklig fagopplæring ☐ Leksehjelp ☐ Samarbeid med kontaktlærer ☐ Konferansetimer ☐ Kontakte med hjelpeverge
Plassering	☐ Delta på bosettingsmøte ☐ Kontakte ny skole - nødvendig informasjon ☐ Holde kontakt med barnet i bosettingsfasen
Retur	☐ Forberede retur med skolen

9. Sjekklistet – grunnskole og videregående opplæring

Når barn og ungdom plasseres i tiltak er det viktig at opplæringsstilbudet blir fulgt opp og ivaretatt. Det er mange forhold som skal følges opp og mange instanser og personer er involvert. Foreliggende "sjekkliste" er et verktøy som kan være til hjelp enten den fungerer som en huskeliste eller som et praktisk verktøy i arbeidet.

Sjekkpunkter i prosessen (tall i parentes viser til kapittel)	Institusjon akutt	Institusjon planlagt	Beredskaps-hjem	Familiehjem/ fosterhjem
<p>FØR PLASSERING/VED PLASSERING</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Hvor går barnet på skole. ☐ Har barnet spesielle behov ☐ Kontakt med PP-tjenesten. (3.4) ☐ Er det fattet enkeltvedtak. (3.5) ☐ Har barnet spesialundervisning. (3.3) ☐ Foreligger individuell opplæringsplan/ IOP? (3.6) ☐ Hvordan vurderes videre skolegang? (3.9) ☐ Kan barnet fortsette på hjemskolen? (5.4) ☐ Skal barnet begynne på nærskolen til institusjonen? (5.4) ☐ Hvem har kontakt med ny/ gammel skole. ☐ Hvis ikke skolegang, hvem sørger for rettigheter og plikter. (5.1./5.2) ☐ Utveksling av nødvendige opplysninger om skolegang. ☐ Avklaring av skoleskys. (5.8/6.9) ☐ Melding til fylkeskommunen der institusjonen ligger. (2.3) ☐ Frist for søknad til vgo (6.1./6.6) ☐ Oppfølgings-tjenesten (6.7) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Avklaringsmøtet holdes innen tre dager etter plassering. ☐ Fagteam "eier" møtet og har innflytelse på hvem som deltar på møtet. ☐ Deltar representant fra skole-myndighet på avklaringsmøtet? ☐ Er skolegang og oppfølging av skole innarbeidet i tiltaks-planen? (3.9) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Deltar representant fra skole-myndighet i ansvarsgruppe? ☐ Er skolegang og oppfølging av skole innarbeidet i tiltaks-planen? (3.9) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Avklaringsmøte holdes innen tre dager etter plassering. ☐ Fagteam "eier" møtet og har inn-flytelse på hvem som deltar på møtet. ☐ Deltar representant fra skole-myndighet i ansvarsgruppe? ☐ Er skolegang og oppfølging av skole innarbeidet i tiltaksplanen? (3.9) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hovedregel er at barnet skal gå på hjemskolen/ nærskolen. ☐ Hvis mulig fortsette på samme skole.

Sjekkpunkter i prosessen (tall i parentes viser til kapittel)	Institusjon akutt	Institusjon planlagt	Beredskaps-hjem	Familie hjem/ foster hjem
<p>I TILTAKET</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Opplæringsplikt og skolerett - skal oppfylles.(5.1) ☐ Fritak for undervisning – helt eller delvis, tidsbegrenset - enkeltvedtak. ☐ Sykemelding - hjemmeundervisning. ☐ Undervisning på institusjon. (2.3) ☐ Untakstilstand for barnet - hvordan takle denne i forhold til kravet og plikten til opplæring ☐ Vedtak hvis avvik fra fag-og timefordelingsplan.(5.2) ☐ Ved ikke opplæring - sørge for nødvendig hjemmel og vedtak. ☐ Viktig med god kontakt med kommunen/ fylkeskommunen som er ansvarlig for opplærings tiltakene.(5.5) ☐ Foreldrenes samtykke i avgjørelser som angår opplærings tiltak - evt. kommunen.(2.2/5.5) ☐ Kommunen ansvar for å varsle fylkeskommunen om plassering (flere fylkeskommuner ønsker også at institusjonen varslar -som sikkerhet).(2.3) ☐ Hvem deltar på foreldremøter (avhengig av lengden på oppholdet).(3.7) ☐ Følge opp daglig skolegang. ☐ Hva gjøres hvis skole/skolegang ikke fungerer: <ul style="list-style-type: none"> • finne annet skoletilbud/bytte - skole/undervisning på institusjonen • fylkeskommunen fatte nødvendige vedtak kontakt PPT/OT (3.4/6.7) ☐ Skolens deltakelse i ansvarsgruppe. ☐ Søknad om opptak til vgo (6.1/6.6) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sykemelding hvis ikke skolegang. ☐ Sørge for nødvendige vedtak hvis skoleplikt/-rett ikke oppfylles. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Opplærings tiltak er fylkeskommunens ansvar ☐ Samarbeid med nærskole utvikles på systemnivå. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Opplærings tiltak er kommunens ansvar ☐ Pådriver for samarbeid mellom barnevern og skole. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Opplærings tiltak er kommunens ansvar ☐ Delta på foreldremøter og følge opp skolearbeid.

Sjekkpunkter i prosessen (tall i parentes viser til kapittel)	Institusjon akutt	Institusjon planlagt	Beredskapshjem	Familiehjem/ fosterhjem
<p>UT AV TILTAKET</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Videre skolegang planlegges/ avklares.(3.9) ☐ Skolegang - hvor? ☐ Foreligger IOP.(3.6) ☐ Spesielle vilkår: ☐ Kontakt med PP-tjenesten.(3.4) ☐ Enkeltvedtak/spesialundervisning.(3.3/3.5) ☐ Hvem melder fra til fylkeskommunen om utflytting? ☐ Avsluttende ansvarsmøte: <ul style="list-style-type: none"> • skole deltar • ansvar for overføring av opplysninger med betydning for skolegang 				

AVTALESKJEMA

Ansvar for oppfølging av skole

Navn:

Plasseringssted:

Vedtak §:.....

ANSVAR FOR:

Samarbeid med foreldre:

.....

Samarbeid med skole:

.....

Daglig oppfølging av skolegang (lekser, fravær etc.):

.....

Søknad om videre skolegang (videregående opplæring):

.....

Underskrift:

.....
foreldre

.....
barneverntjenesten

.....
plasseringssted

dato:

10 Litteratur og henvisninger

Tittel	Forlag	Kommentarer
Opplæringslova og forskrifter Med forarbeid og kommentarer 2008	Pedlex Norsk skoleinformasjon Tlf.: 23 35 47 00 www.lex.no	Redaktør: Øystein Stette ISBN: 978-82-7841-521-4
Opplæringslova og forskrifter Utdrag for grunnskolen 2008	Pedlex Norsk skoleinformasjon Tlf.: 23 35 47 00 www.lex.no	Redaktør: Øystein Stette ISBN: 978-82-7841-522-1
Opplæringslova og forskrifter Utdrag for videregående opplæring i skole, 2008	Pedlex Norsk skoleinformasjon Tlf.: 23 35 47 00 www.lex.no	Redaktør: Øystein Stette ISBN: 978-82-7841-523-8
Skolejus Kvalitetssikring ved behandling av elevsaker i grunnskolen og videregående opplæring, 2005	Pedlex Norsk skoleinformasjon Tlf.: 23 35 47 00 www.lex.no	Forfatter: Øystein Stette ISBN: 82-7841-261-8
IOP i praksis Individuelle planer og tilpasset opplæring	Pedlex Norsk skoleinformasjon Tlf.: 23 35 47 00 www.lex.no	Forfatter: Arne Aarnes ISBN: 978-82-7841-524-5

Tittel	Internettside
"Skole-Elev" - elektronisk tjeneste Tjenesten gir enkel tilgang på informasjon om elevenes rettigheter og plikter i skolen, korrekt saksbehandling, klagemuligheter, m.m.	Info Consensus Postboks 93, 1740 Borgenhaugen Tlf.: 93 13 61 11 www.infoconsensus.no

Navn	Internettside
Kunnskapsdepartementet	http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd.html?id=586
Utdanningsdirektoratet	http://www.undervisningsdirektoratet.no/
Kunnskapsløftet - fag- og læreplaner	http://www.undervisningsdirektoratet.no/grep
Skoleporten -et verktøy for vurdering av kvalitet	http://skoleporten.undervisningsdirektoratet.no/default.aspx
Barnelova	http://www.lovdata.no/all/hl-19810408-007.html
Barnevernloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19920717-100.html
Opplæringslova	http://www.lovdata.no/all/nl-19980717-061.html
Forvaltningsloven	http://www.lovdata.no/all/hl-19670210-000.html

Rundskriv/Brev	Internettside
Utdanningsdirektoratet Rett til grunnskoleopplæring for barn og unge i asylmottak	http://www.udir.no/Rundskriv/Rundskriv-2008/Udir-5-2008-Rett-til-grunnskoleopplaring-for-barn-og-unge-i-asylmottak/
Utdanningsdirektoratet Reviderte retningslinjer - tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere	http://www.udir.no/Tilskuddsordninger/Grunnskoleopplaring-av-barn-og-unge-i-statlege-asylmottak/
NOVA Rapport 3/2008: Barnevernsklienter i Norge 1990-2005 - En longitudinell studie	http://www.nova.no/index.gan?objid=16787&subid=0

Fylkeskommune	Avdeling	Telefon	Internettside
Akershus Schweigaards gate 4, Galleriet, Oslo	Avdeling for opplæring og tjenester	22 05 50 00	http://www.akershus.no/index.php?page_id=3385
Østfold Oscar Pedersens v. 39 Sarpsborg	Utdanning	69 11 70 00	http://www.ostfold-f.kommune.no/modules/module_123/proxy.asp?D=2&C=365&I=17003&mnusel=1038a
Oppland Kirkegata 76, Lillehammer	Fag og tjenester	61 28 90 00	http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Videregående-opplaring/
Hedmark Fylkeshuset, Parkgt. 64 Hamar	Opplæring	62 54 40 00	http://www.hedmark.org/article.aspx?m=14

Spørsmål og forslag til endringer kan sendes til: region.ost@bufetat.no

Veilederen – god skole er godt barnevern: www.bufetat.no/ost

Postadresse:

Postboks 7024 St. Olavs plass
0130 Oslo

Besøksadresse:

Pilestredet 27
0164 Oslo

Telefon: 46 61 60 00

Faks: 22 20 01 04

E-post: region.ost@bufetat.no